

SEKKUMISTE PLANEERIMINE

M▲PChIPP

SUPPORTED BY THE RIGHTS, EQUALITY
AND CITIZENSHIP (REC) PROGRAMME
OF THE EUROPEAN UNION

MIKS ON SEKKUMISTE PLANEERIMINE OLULINE?

“Ebaõnnestunult valmistudes valmistud
ebaõnnestumiseks.”

Benjamin Franklin (1706-1790)

MIDA TEHA ?

Kui oled...

- ▶ Informatsiooni kogunud,
- ▶ Põhjalikult analüüsinud ja
- ▶ Saanud tervikpildi lapse olukorrast

Siis nüüd on vajalik...

- ▶ Teha järeldused,
- ▶ Kaasata laps ja vanemad planeerimise protsessi ja
- ▶ Otsustada, kuidas edasi tegutseda.

OSALUS

Miks peaksid laps ja vanemad olema kaasatud planeerimise protsessi? Sellepärast, et...

- ▶ Neil on **õigus osaleda!**
 - ▶ Nad on **iseenda eksperdid.**
 - ▶ Neil võib olla **ideid**, mis võiks neid aidata ja millised meetodid just neile sobivad.
 - ▶ Sekkumine on kõige tõhusam siis, kui asjaosalised on **kaasatud** ning **motiveeritud** muutusi läbi viima.
- ▶ ... milliseid häid põhjuseid oskad veel nimetada

KUIDAS KAASATA LAPSI JA LAPSEVANEMAIID?

Edukas kaasamine on keeruline ülesanne, mis nõuab õiget suhtumist ja oskuseid.

Õiget suhtumist näitab...

- ▶ Leitakse võimalused, et **võrdsustada laps ja vanemad**.
- ▶ Hinnatakse nende **ekspertteadmisi** iseenda kohta ja nende olukorra kohta.
- ▶ ... mida pead sina oluliseks?
- ▶ ... vaata ka õppemoodulit: *kaasamine ja otsuste tegemine*

Vajalikud oskused...

- ▶ Rääkimine **arusaadavas keeles** nii lapse kui vanematega.
- ▶ ... mida pead sina vajalikuks?
- ▶ ... vaata ka õppemoodulit: *Lapsega suhtemine*

OTSUSTE TEGEMINE SISALDAB...

VÕIMALIKE
TULEMUSTE
ENNUSTAMINE

SEKKUMISTE
ISELOOMU
MÄÄRATLEMINE

- ▶ Kui suur tõenäosus on, et ilma mitte midagi ette võtmata muutub lapse olukord **halvemaks** ning riskifaktorite arv suureneb?

- ▶ Millised on riskid ja **mida soovib ning tunneb laps?**
- ▶ Milliseid **vanemate võimete ja oskuste tegureid** hindad, soovid jõustada ja **milliseid pead riskideks?**
- ▶ Milline on **vanemate motivatsioon ja suutlikkus** koostööd teha ja muutuda?

RISKIFAKTORITE HINDAMINE

cf. Bentovim et al. (2014)

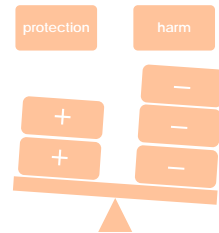
Positiivsete ja negatiivsete faktorite/protsesside mõju hindamine lapsele?

Põhjalik riskifaktorite hindamine, st: **faktorite/protsesside mõju lapsele tulevikus, kui midagi ette ei võeta.**

! ▶ Mitmed negatiivsed faktorid vanemate suutlikkuses või last ümbritsevas keskkonnas võivad avaldada mõju lapse vajadustele tulevikus ka siis, kui hindamise ajal otsesest seost ei täheldata.

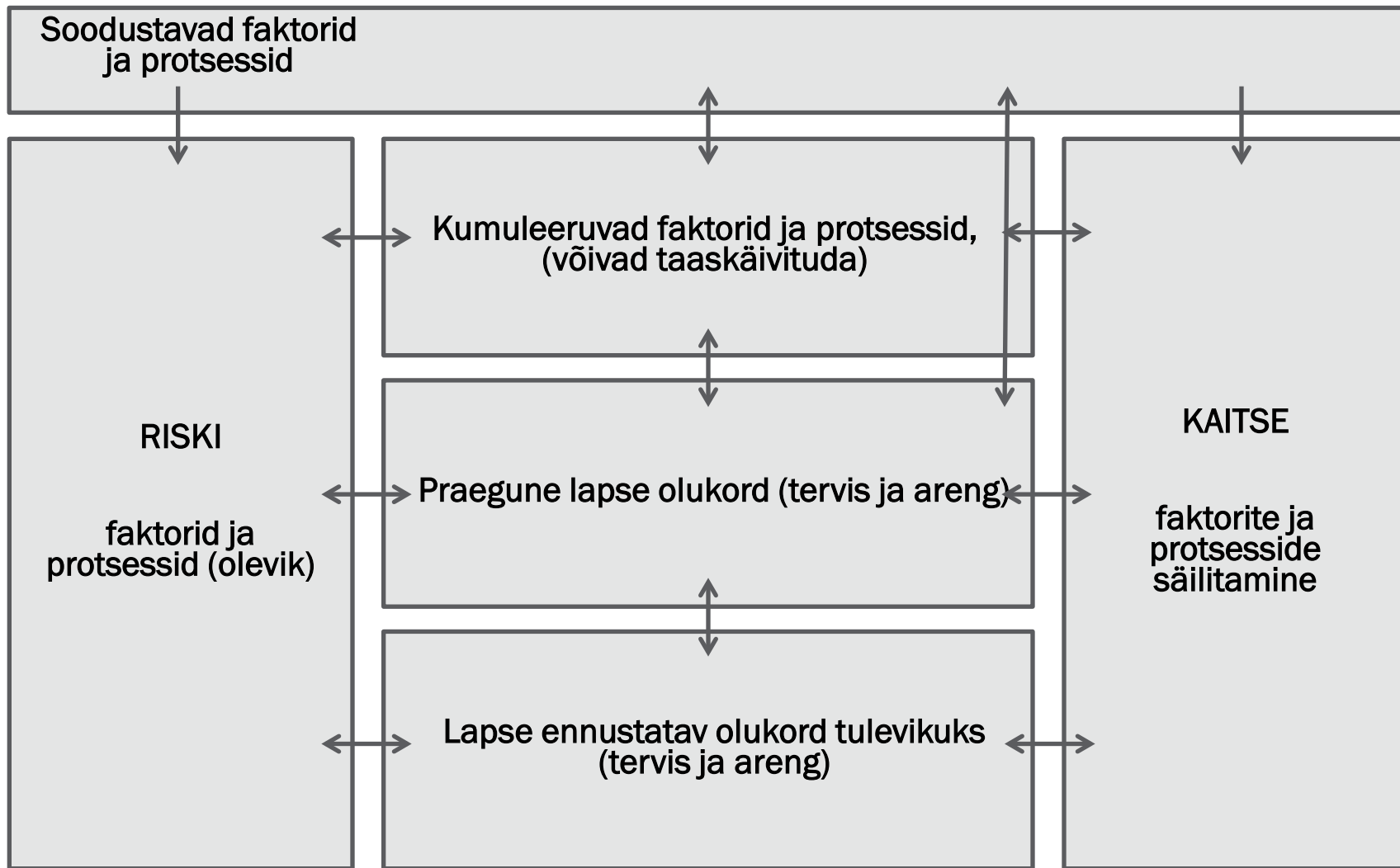
▶ Arvestada tuleb ka **tasakaalu negatiivsete ja positiivsete faktorite vahel**, mille muutudes muutuvad ka lapse vajadused.

ETAPP 5: HÜPOTEESIDE PÜSTITAMINE

Süsteemne analüüs

SEKKUMISTE ISELOOMU MÄÄRATLEMINE

3

aspekti, millele tuleb mõelda, et kindlustada edukas sekkumine:

- ▶ **Lapse vajadused (tervis ja areng), soovid ja tunded**
(→ õppemoodul: *osalemine ja otsuste tegemine*;
→ õppemoodul: *lapsega suhlemine*)
- ▶ **Vanemate lapsekesksus**, vanemate oskus arvestada, mõista ja tunnustada ning võtta vastutus.
- ▶ **Vanemate suutlikkus muutuda (modifitseeritavus)**, vanemate motivatsioon ja oskus muutuda ning nende valmidus ja võime spetsialistidega koostööd teha.

KASULIKUD KÜSIMUSED ...

Lapse vajadused (tervis ja areng), soovid ja tunded

Millisel määral on laps väärkoheldud?

...

Vanemate lapsekesksus

Millisel määral võtavad vanemad oma tegude eest vastutuse?

...

Vanemate suutlikkus muutuda

Milline on vanemate suhtumine nõustajatesse?

Kas vanematel on patoloogilisi, isiksuslikke või sõltuvushäireid?

...

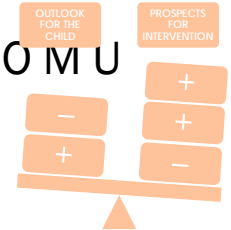
Mis veel mõjutab muutust?

ANALÜÜSI SÜNTEES

TULEMUSTE
ENNUSTAMINE

SEKKUMISTE ISELOOMU
MÄÄRATLEMINE

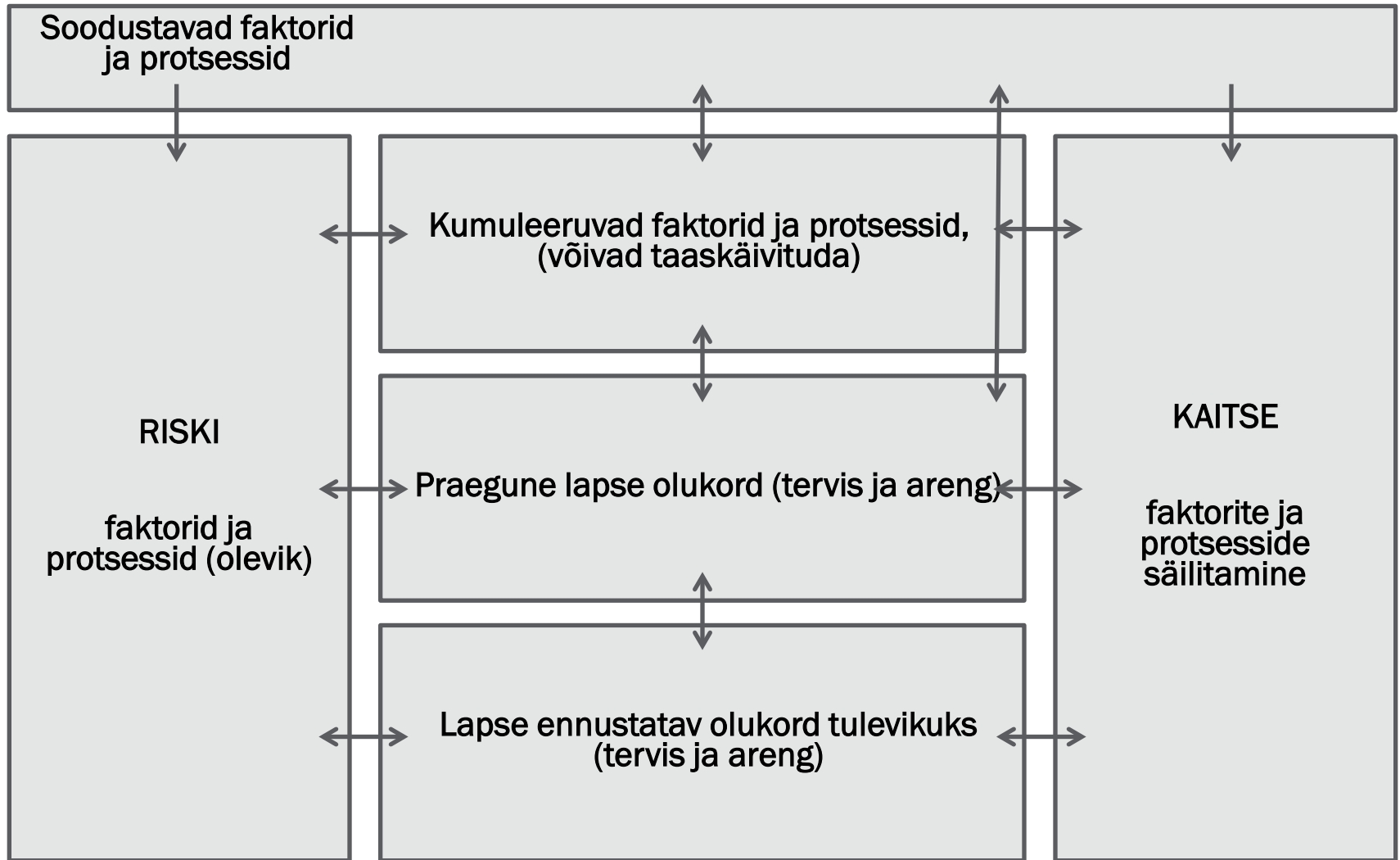
Lastekaitsetöös otsuste vastuvõtmine vajab eelnevat hindamist, kas lapse olukorra parandamiseks annab parima tulemuse see, kui ei sekkuta või see kui sekkutakse (ja milline on sekkumise iseloom).

- ▶ Üldine väljavaade (tulemus) võib olla loodusrikas, isegi kui oht uuteks riskiteguriteks on võimalik ka hea sekkumise korral.
- ▶ Üldine väljavaade (tulemus) ei pruugi olla hea, isegi kui oht uuteks riskiteguriteks on väike ning sekkumine minimaalne.
- ▶ Üldine väljavaade (tulemus) on seda halvem, mida lühem on lapse arenguperiood. Arenguperiood on seda lühem, mida noorem on laps ja mida rohkem on lapse tervis juba kahjustada saanud.

HARJUTUS:
ENNUSTA MICHAELI TULEVIKKU KUI
MITTE MIDAGI EI MUUTU

Lõpeta süsteemne analüüs Michaeli kohta

KASUTADES SÜSTEEMSE ANALÜÜSI MUDELIT, ENNUSTA VÄLJAVAATEID MICHAELI OLUKORRALE

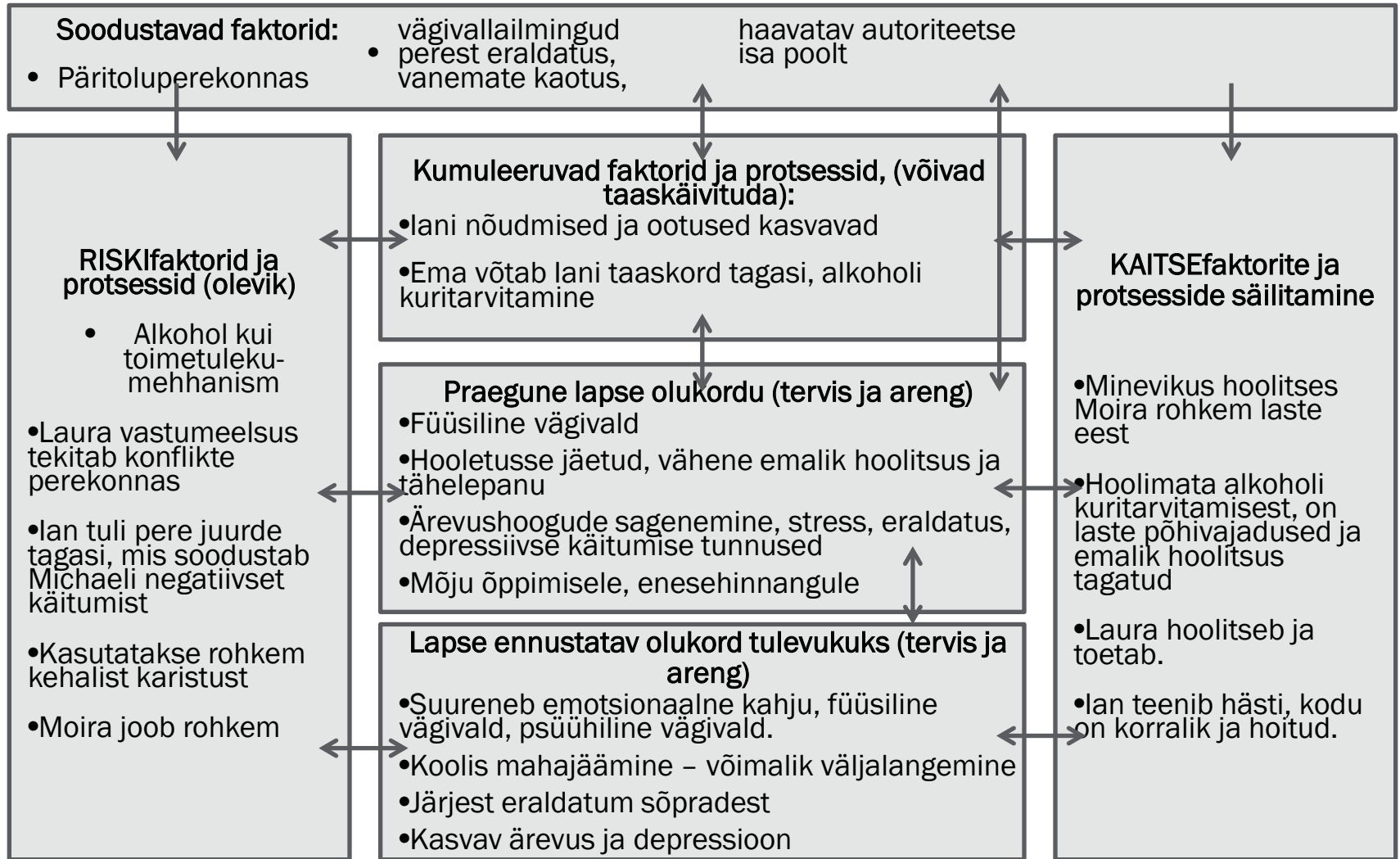
Mida arvad?

- ▶ Süsteemse analüüsi mudelist?
- ▶ Kuidas see mudel aitas analüüsida informatsiooni Michaeli ja tema pere kohta?

Mis on:

- ▶ tulemus Michaeli jaoks, kui midagi ei muutu?
- ▶ riskid, et Michael kannatab tulevikus veelgi enam?

Süsteemne analüüs (Michael)

ARUTELU

Arutle kõrvalolijaga, kuidas ...

- ▶ Planeerid sekkumist
- ▶ Kuidas määratled ja mõõdad tulemusi ?

ETAPP 6: JUHTUMI LÕPETAMINE

1. Kaalu erinevaid võimalusi sekkumisteks, mis:
 - a) toetavad kaitsetegureid Michaeli vajadustes ja/või
 - b) Aitavad parandada teisi Michaeli vajadusi mõjutavaid tegureid?
2. Küsimused, millele mõelda: :
 - ▶ **Iga sekkumise eesmärk:** Millist tegurit soovitakse muuta (lapse vajaduste küljel) ?
 - ▶ **Olemasolevad ressursid:** millised need on?
 - ▶ **Koostöö perekonnaga:** millise sekkumisplaaniga perekond nõus on ja enim ennast seostab?
 - ▶ **Sekkumiste varjatud mõju:** kas sekkumine avaldab kohest mõju või mõned soovitud muudatused võtavad aega?
 - ▶ **Sekkumiste järjekord:** Millised meetmed esialgu rakendada, mis neile järgnevad?
 - ▶ **Lapse arenguperiood (ajaline):** Milline sekkumine peaks muutuma arvestades lapse vanuse muutumist?

HÜPOTEESID JA SEKKUMINE

- ▶ Mõju ja protsesside analüüs, mis aitavad koostada hüpoteese, kuidas sekkumine parandab lapse praegust olukorda
- ▶ Sekkumine võib olla eesmärgiga muuta ükskõik millist kolmnurga külge või tegurit.

ETAPP 7: MÕÕDIKUTE MÄÄRATLEMINE VÕIMALIKE TULEMUSTE JA SEKKUMISTE TULEMUSLIKKUSE HINDAMISEKS

Määrates ära võimalikud lahendused ning ka tulemuste efektiivsust mõõtvad mõõdikud, aitab see hinnata lapse ja vanemate arengut ja vajadusel muuta sekkumist.

Tulemused peaksid olema saavutatavad vastavalt eelnevalt püstitatud hüpoteesidele, kuidas sekkumised olukorda parandavad.

- ▶ Lapse vajadused (tervis ja areng)
- ▶ Tegurid ja protsessid, mis mõjutavad lapse vajadusi

Et hinnata sekkumise tulemuslikkust, tuleb aeg-ajalt mõõta muutusi

- ▶ Lapse vajadustes (areng ja tervis)
- ▶ Tegurid ja protsessid, mis mõjutavad lapse vajadusi

Tuleb määrata alguspunkt ja sellele järgnevad meetodid.

MUUTUSE MÕÕTMINE

Alguspunkt ja järgnevad meetmed peavad olema:

- ▶ **põhjendatud**: mõõdavad, mida nad on mõeldud mõõtma
- ▶ **usaldusväärsed**: kasutades neid eri ajahetkedel, annavad võrreldavaid tulemusi (ka siis kui hindaja on teine)

Mõõdikud võivad olla:

- ▶ standardiseeritud
- ▶ juhtumipõhised

STANDARDISEERITUD VS. JUHTUMIPÕHISED MÕÕDIKUD

Standardiseeritud mõõdikud võimaldavad mõõta ja võrrelda norme ning näitajaid, mis on universaalsed (populatsioon, keskmine hinne vms). Kasutus:

- ▶ Küsimustikes – numbriline skaala
- ▶ Hinde andmine poolstruktureeritud intervjuus (juhend sissejuhatuses)

Juhtumipõhiste mõõdikute kasutamisel on eelnevalt kokkulepitud, mida nendega saab mõõta ja millised on määrad. Nt:

- ▶ Voodimärgamise tabel
- ▶ Mitu päeva nädalas on koolist puudunud
- ▶ Päevad, millal võeti ravimeid

HARJUTUS

- ▶ Milliseid seoseid soovite muuta erinevate kolmnurga külgedel ja Michaeli vajadustes?
- ▶ Miks need tegurid/protsessid esinesid?
- ▶ Millised tagajärjed on siis kui tegur/protsess jääb kestma – lühi-/pikaajaliselt?
- ▶ Millised sekkumised valisid ja miks?
- ▶ Milline oli sekkumiste järjekord ja miks?
- ▶ Millised standardiseeritud moodsid ja millised juhtumipõhised moodsid valisid, et hinnata tulemusi:
 - ▶ Lapse vajadustes
 - ▶ Tegurites, mis mõjutavad last

VIITED

- ▶ Angold, A., Prendergast, M., Cox, A., Harrington, R., Simonoff, I. & Rutter, M. (1995). The Child and Adolescent Psychiatric Assessment (CAPA). *Psychological Medicine*, 25, 739-753.
- ▶ Bentovim A., Cox A., Bingley Miller L. & Pizzey S. (2009). *Safeguarding Children Living with Trauma and Family Violence: A Guide to Evidence-Based Assessment, Analysis and Planning Interventions*. London: Jessica Kingsley.
- ▶ Caldwell, B.M. & Bradley, R.H. (2003). *HOME Inventory: Administration Manual Comprehensive Edition*. Little Rock, AR: University of Arkansas for Medical Sciences.
- ▶ Cox, A. & Bentovim, A. (2000). *The Family Pack of Questionnaires and Scales*. London: The Stationery Office.
- ▶ Cox, A., Pizzey, S. & Walker, S. (2009). *The HOME Inventory: A Guide for Practitioners – The UK Approach*. York: Child and Family Training.
- ▶ Department of Health, Department for Education and Employment & Home Office (2000). *Framework for the Assessment of Children in Need and their Families*. London: The Stationery Office
- ▶ Pizzey S., Bentovim A., Cox A., Bingley Miller L. & Tapp S. (2015). *The Safeguarding Children Assessment and Analysis Framework*. York: Child and Family Training.

RESSURSID

- ▶ see **toolbox** available online at: www.mapchipp.com
- ▶ Kelly, L. & Meysen, T. (2016). *Transnational Foundations for Ethical Practice in Interventions Against Violence Against Women and Child Abuse*. London: CEINAV. (translations to German, Portuguese and Slovenian available)
- ▶ Are there **any resources that you consider particularly useful** for practitioners in child protection when it comes to planning interventions? Please **let us know** about it (write to mapchipp@dijuf.de)!